

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Ivetou Postulkovou ve věci

žalobce: **I. K.**, narozený dne X, občan X
pobytem na území republiky X
zastoupený JUDr. Veronikou Pupalovou, advokátkou
sídlem Májová 606/35, 350 02 Cheb

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti žalobci o dočasnou ochranu ze dne 24. 2. 2026, evidovanou pod č. j. OAM-0363177/DO-2026, jako nepřijatelnou,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 24. 2. 2026 jeho žádost o dočasnou ochranu, evidovanou pod č. j. OAM-0363177/DO-2026, jako nepřijatelnou z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu obnovit stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu ze dne 24. 2. 2026, evidovanou pod č. j. OAM-0363177/DO-2026.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 12 270 Kč k rukám jeho zástupkyně JUDr. Veroniky Pupalové, advokátky, do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce, občan Ukrajiny, v České republice dne 24. 2. 2026 požádal o dočasnou ochranu podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace (dále jen „zákon o dočasné

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

ochraně“). Jeho žádost žalovaný označil za nepřijatelnou, jelikož žalobce je či byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo Schengenského prostoru (v Rumunsku) a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně [§ 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně]. Nepřijatelnost žalovaný vyznačil v tiskopisu žádosti.

2. Žalobce se podanou žalobou domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval, že zásah žalovaného spočívající v tom, že mu dne 24. 2. 2026 vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň požaduje, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv, a přikázal žalovanému, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu.
3. Žalobce v podané žalobě uvedl, že nový důvod pro nepřijetí žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně považuje za rozporný s právem Evropské unie. Uvedl, že dočasnou ochranu v Rumunsku získal, aniž by si ji přál. Následně si ji zrušil, o tom obdržel potvrzení. Žalobce odkázal na řadu rozsudků správních soudů, včetně rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42.
4. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Za nesporné považuje, že dočasná ochrana žalobci byla v minulosti v Rumunsku udělena. Ze zákonné úpravy však vyplývá, že pro posouzení žádosti je rozhodné, zda žadateli někdy dočasná ochrana udělena byla, nikoliv, zda stále trvá podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně. Poukazuje na to, že dne 25. 8. 2025 odeslal Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit (§ 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně), což zveřejnil na svých stránkách. Dále uvedl, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by umožňovaly udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny ani z důvodů zvláštního zřetele. Vzhledem k tomu, že žalobce již požíval dočasné ochrany v jiném členském státě, nebylo podle žalovaného možné jeho žádost v ČR přijmout. K námitce žalobce, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina odporuje právu EU, žalovaný konstatoval, že postupoval v souladu se zákonem. Žalovaný si je vědom judikatury Nejvyššího správního soudu, která dovozuje právo na tzv. sekundární pohyb držitelů dočasné ochrany v rámci EU. S tímto výkladem se však žalovaný neztotožňuje. Argumentuje, že takové právo nevyplývá ze směrnice o dočasné ochraně, a to ani implicitně.
5. Žalovaný rozebral jazykový, systematický i teleologický výklad směrnice o dočasné ochraně a dovodil, že členský stát má povinnost vydat povolení k pobytu pouze osobě, která dosud žádné takové oprávnění nezískala (právo primární volby). Výjimky, jako je sloučení rodiny nebo přemístění z kapacitních důvodů, jsou podle něj výslovně upraveny v člancích 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně, a nelze je rozšiřovat výkladem. Žalovaný odmítl tezi Nejvyššího správního soudu, že právo na druhotný pohyb zakládá fakt, že se členské státy dohodly neaplikovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Tento článek upravuje pouze povinnosti členských států navzájem, jedná se o politickou dohodu, dle níž nebudou neoprávněně pobývající držitelé dočasné ochrany předáváni do členského státu poskytujícího dočasnou ochranu.
6. Žalovaný poukázal na aktuální prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, které podle jeho názoru potvrzuje, že žádosti o dočasnou ochranu mají být zamítnuty, pokud žadatel již požívá této ochrany v jiném členském státě. Citované recitály tohoto rozhodnutí podle žalovaného vylučují povinnost členského státu udělit dočasnou ochranu osobě, která již takové oprávnění získala jinde. Tyto recitály potvrzují, jaký význam dohodě o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně přikládají členské státy, což je stěžejní pro její výklad.

Žalovaný shrnuje, že má za to, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je v souladu s unijním právem, a že byl oprávněn žádost žalobce vyhodnotit jako nepřijatelnou. Navrhuje soudu, aby uvážil položení předběžné otázky SDEU stran souladu § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina s právem EU.

7. Městský soud v Praze v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalovaný vyjádřil souhlas, žalobce nesouhlas nevyjádřil, konkludentně souhlasil s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Podkladem pro rozhodnutí soudu je primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu, který žalobce u žalovaného podal a který mu žalovaný vrátil. Obsah tohoto dokumentu je oběma účastníkům řízení z povahy věci dobře znám a posouzení důvodnosti žaloby záleží na zodpovězení právní otázky.
8. Žaloba je přípustná. Závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, bod [26], a rozsudku Soudního dvora Evropské unie (SDEU) ze dne 27. 2. 2025, C-753/23, ve věci *Krasiliva*, k otázce přípustnosti je třeba bez dalšího vztáhnout i na věci týkající se nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně.
9. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byly zaměřeny přímo proti němu nebo v jejich důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008 č. j. 2 Aps 1/2005-65).
10. V posuzované věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu byla již v minulosti dočasná ochrana udělena v jiném členském státě Evropské unie. Jde-li o hodnocení tohoto úkonu, lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 10 Azs 153/2016-52). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu vrátil žalobci jako nepřijatelnou.
11. Klíčovou otázkou je, zda žalovaný použil institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně v rozporu s právem EU, či nikoli. Soud připomíná, že podle § 5 odst. 1 zákona o dočasné ochraně je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

12. Jakkoli v nynější věci se soud zabývá nepřijatelností žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně, na tento důvod nepřijatelnosti je třeba – i s ohledem na jeho vymezení – nahlížet ve smyslu dosavadní judikatury k důvodům nepřijatelnosti podle písm. c) a d). Ostatně i žalovaný ve vyjádření k žalobě omezil valnou většinu svých argumentů na to, že z práva EU nelze dovodit právo žadatelů přemístit se do jiného členského státu (sekundární pohyb).
13. Soud připomíná zmiňovaný rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva*, na nějž Nejvyšší správní soud navázal „dubnovou judikaturou“ 2025 v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025 č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 336/2024-42, a mnoha dalších. Soud již zohlednil navazující argumentaci žalovaného (např. rozsudky ze dne 23. 4. 2025 č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 30. 4. 2025 č. j. 5 A 36/2025-38, ze dne 13. 6. 2025 č. j. 11 A 55/2025-37). I když žalovaný konstantně polemizoval se závěry dubnové judikatury 2025, nevznese racionální a závažné konkurující důvody, které by ji vyvrátily (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2025 č. j. 1 Azs 111/2025-34, bod [17] a násl.).
14. Ty samé výtky, které žalovaný repetitivně snášel proti závěrům ustálené judikatury stran institutu nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona o dočasné ochraně, provází i nynější případ. Přestože žalovaný shledal nynější žádost nepřijatelnou podle nového důvodu nepřijatelnosti, na posouzení žaloby plně dopadají východiska dřívější dubnové judikatury 2025. Ta se uplatní zejména s ohledem na konstrukci § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně, který stejně jak nepřijatelnost podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona o dočasné ochraně z věcného přezkumu diskvalifikuje žádosti cizinců, již *jsou* nebo *byli* držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (první podmínka). K této samostatné původní (byť formulačně upravené) podmínce [oproti § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona o dočasné ochraně] pak v podobě nepřijatelnosti dle písm. f) přibyla další nová (svou povahou kumulativní) podmínka, aby žádosti o dočasnou ochranu, která splnila první podmínku, předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně, kterým Ministerstvo vnitra zpravilo Evropskou komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (druhá podmínka). K uvedenému soud konstatuje, že žalovaný soudu nedoložil výsledek Evropské komise ohledně tohoto zpravení o riziku vyčerpání kapacit. Jinými slovy žalovaný nedoložil, jaký závěr z uvedeného zpravení byl Evropskou komisí přijat směrem k dočasné ochraně Ukrajinců požadujících ji po České republice za situace, kdy byla o tom jmenovaná komise zpravena již před více než $\frac{3}{4}$ rokem. Soud se proto bez dalšího nemůže odklonit od stávající judikatury založené Nejvyšším správním soudem.
15. Soud proto k první podmínce uvádí, že první část § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně představuje pouze přeformulované a sloučené podmínky nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona o dočasné ochraně. Dle soudu tedy nadále zůstává klíčovým, že cizinci (žadatelé) vzniká nárok na přiznání dočasné ochrany již na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně¹, pokud splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382². Současně s tím žadatelé vzniká také nárok zvolit si hostitelský členský stát. Nebude-li pak vůči němu uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, vzniká mu rovněž

¹ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími

² Rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, kterými je Česká republika vázána

právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU. Jinak by výlučka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl. Jde-li o teze žalovaného, jak vykládat čl. 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně, soud odkazuje např. na již zmiňovaný rozsudek městského soudu sp. zn. 10 A 6/2025, body [15] a [16]. Čl. 15 představuje minimální standard a čl. 26 lze uplatnit jen se souhlasem dotčeného žadatele (srov. i recitál 12 směrnice o dočasné ochraně). Skutečnost, že směrnice o dočasné ochraně blíže neupravuje konkrétní případy druhotného pohybu žadatelů, neznamena, že jej zakazuje, jak mylně namítá žalovaný. Jakkoli se tomu žalovaný brání, žádost o dočasnou ochranu není správní orgán oprávněn vrátit jako nepřijatelnou z toho důvodu, že žadatel již předtím požádal o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo že mu již jiný členský stát EU takové povolení udělil.

16. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v informačním systému členských států (TPP) jako osoba, která měla udělenou dočasnou ochranu (ia) nebo stále disponuje povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany (tp) v jiném členském státě EU, je povinen takovou žádost přijmout a vést o ní správní řízení. V rámci řízení je povinen poučit oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, tedy ke dni rozhodování správního orgánu, trvá. Pokud by dočasná ochrana v jiném členském státě trvala, žalovaný musí takového žadatele poučit o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Tomu se tak stává v četných případech Ukrajinců požadujících i po České republice dočasnou ochranu. Jestliže bude žadatel na své žádosti trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat v ČR, žalovaný ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území ČR dojde podle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění žalovaný vydá oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném hostitelském státě. K tomu žalovaný poskytne potřebnou součinnost.
17. Žalovaný nevyvrátil závěry stávající judikatury, podle nichž žalobce mohl opětovně žádat o dočasnou ochranu v ČR. V důsledku toho, že žalobci vrátil žádost jako nepřijatelnou, neřešil okolnosti získání či ztráty předchozí získané dočasné ochrany. Podle judikatury žalobci svědčí právo volby hostitelského státu, které pro zásah žalovaného nemohl realizovat (k tomu podrobněji viz již odkazovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu).
18. Na uvedeném nic nemění ani „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382, jež nabylo účinnosti 13. 8. 2025 (k tomu podrobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2025 č. j. 1 Azs 126/2025-28, bod [11] a násl., a na něj navazující judikaturu). Podstatné je, že z aktualizací prováděcího rozhodnutí ani z jeho preambule neplyne, že by členský stát mohl žádost mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení.
19. K druhé podmínce. V důsledku novely č. 314/2025 Sb., která do zákona o dočasné ochraně vložila § 5 odst. 1 písm. f), žalovaný mohl od 3. 9. 2025 jako nepřijatelnou shledat žádost, pokud cizinec je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.

20. Podle § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně zašle Ministerstvo vnitra Evropské komisi *oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.*
21. Podle čl. 25 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně členské státy přijímají osoby oprávněné *požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjádří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předají UNHCR. Dle odst. 3 téhož ustanovení platí, že pokud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.*
22. Soud předesílá, že tuto druhou podmínku aktivují správní orgány, konkrétně žalovaný, a to tím, že Evropské komisi doručí oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
23. Koncipováním nového důvodu nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) měl zákonodárce v úmyslu překonat závěry dubnové judikatury (viz stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy). Tento záměr zákonodárce se však podle přesvědčení soudu mívá účinkem. Zatímco závěry dosavadní judikatury bezvýhradně platí pro první podmínku dle § 5 odst. 1 písm. f), nová druhá podmínka spočívající v oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina není – ve světle práva EU – sama o sobě způsobilá založit nepřijatelnost žádosti.
24. Oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou *blíží* oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak již uvedl zdejší soud v rozsudku ze dne 21. 10. 2025, č. j. 17 A 123/2025-26, jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Tato žádost je politickým (nikoli právním) aktem, z něhož bez dalšího nelze dovozovat legislativní důsledky, tedy ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Soud nadto nepominul, že oznámení dle § 3 odst. 3 je oznámením *o riziku vyčerpání kapacit*, nikoli oznámením *o překročení kapacit* (srov. znění čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně). Čl. 25 odst. 3 směrnice předpokládá, že Rada neprodleně posoudí situaci a přijme vhodná opatření či doporučení. Neumožňuje členskému státu, aby sám z vlastní iniciativy omezil práva, která žadateli plynou ze směrnice a z prováděcích rozhodnutí. Pokud směrnice o dočasné ochraně nepočítá s tím, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita, mělo jakékoli přímé důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu, nemůže takový důsledek v podobě vytvoření „nepřekročitelné procesní brány“ založit politický akt v podobě oznámení o pouhém riziku překročení kapacity (argument *a maiori ad minus*). Alespoň prozatím tento nový důvod nepřijatelnosti nenachází oporu v právu EU, které stanoví *minimální* požadavky stran dočasné ochrany. V právu EU tedy nemůže vyvolávat ani žádné právní účinky. Současně, jak již bylo shora konstatováno, závěry ohledně zpravení o riziku vyčerpání kapacit učiněné Evropské komisi, žalovaný soudu neozřejmil. Proto nemůže být zákonným ani postup žalovaného, který v rozporu s právem EU použil § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s novým § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

25. Nadto soud poukazuje na to, že § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně zjevně arbitrárně rozlišuje mezi těmi žadateli, kteří žádají o dočasnou ochranu poprvé, a těmi, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu. Dopady tohoto postupu pak nedůvodně tíží zejména ty žadatele, kteří k datu podání žádosti již (nadto z vlastní vůle) nedisponovali povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státu.
26. Se zřetelem ke shora uvedeným závěrům nemohl zákonodárcem nově vložený a žalovaným využitý důvod nepřijatelnosti žádosti zvrátit bytelné základy dubnové judikatury. Shora vyložené důvody brání tomu, aby se žalovaný zvoleným způsobem vymanil z prostředí vlády práva, které závazně vykládají soudy, a s využitím nového důvodu, jenž je však shodně jako předchozí nezpůsobilé důvody vázán na tutéž podmínku, nadále plošně odmítal žádosti pro jejich nepřijatelnost namísto jejich věcného posouzení v řízení. V prostředí směrnice o dočasné ochraně a prováděcích rozhodnutí Rady, které velí k solidaritě členských států EU s Ukrajinou a jejími občany [mimo jiné recitál 4 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382], žalovaný svými opakovanými pokusy o nepřijetí stovek či tisíců žádostí o dočasnou ochranu vystavuje celou ČR podezření ze soustavného nerespektování práva EU.
27. Ke shodnému závěru ostatně dospěl v nedávné době i Nejvyšší správní soud, a to v rozsudku ze dne 10. 12. 2025 č. j. 5 Azs 248/2025-18. Z uvedeného důvodu soud nevyhověl návrhu žalovaného na předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU.
28. Soud se posledně zabýval otázkou rozsahu, v jakém může deklarovat zásah žalovaného za nezákonný. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2022, č. j. 6 As 237/2021-56) plyne, že „*v řízení o zásahové žalobě podle § 82 a násl. s. ř. s. správní soud neposuzuje zákonnost důvodů a úvah, které správní orgán vedly k zásahu, nýbrž zákonnost zásahu jako takového. [...] Soud se musí zabývat zákonností zásahu ze všech hledisek, která jsou mezi stranami sporná, a to i když se stanou spornými teprve během řízení před soudem*“ (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2021 č. j. 5 As 462/2019-35, body [42] a [43], nebo ze dne 11. 11. 2025 č. j. 2 As 54/2025-50, body [25] až [28]). Podle této judikatury by tak soud měl posuzovat zákonnost nepřijetí žádosti o dočasnou ochranu komplexně, nikoli pouze konkrétní důvod tohoto nepřijetí (zásahu). Z tohoto obecného pravidla však existuje výjimka: „*Jelikož soud plně posuzuje zákonnost zásahu, není obecně vzato rozhodující, o jaké právní důvody správní orgán svůj zásah opřel. Toto odůvodnění může být relevantní, vyžaduje-li právní úprava, aby důvody zásahu byly sděleny osobě, které se zásah týká*“ (bod [27] citovaného rozsudku kasačního soudu sp. zn. 6 As 237/2021, srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2018 č. j. 1 As 145/2018-57). Na posuzovanou věc se aplikuje právě tato výjimka, jelikož zákon o dočasné ochraně v § 5 odst. 2 stanoví, že *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti*.
29. V řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu tak soud přezkoumává pouze zákonnost sděleného důvodu nepřijatelnosti této žádosti a nikoliv jiný. To odpovídá i bodu [23] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2025 č. j. 9 Azs 256/2023-31, kde kasační soud uvedl, že „*i chybné uvedení důvodu vrácení žádosti bylo samo o sobě nezákonným zásahem, jelikož nemělo oporu v žalobcem v žádosti uvedených skutečnostech*.“
30. Dospěje-li soud k závěru, že právě důvod sdělený žadateli je nezákonný, je dle soudu vhodné tento důvod konkretizovat ve výroku rozsudku, kterým deklaruje jeho nezákonnost. Soud

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

proto deklaroval, že nezákonný je zásah žalovaného spočívající v označení žádosti žalobce za nepřijatelnou z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně.

31. Soud pro úplnost doplňuje, že správní soud je vázán podstatou žalobního návrhu (vymezením zásahu), nikoli jeho doslovným zněním. Správní soud nemůže zamítnout zásahovou žalobu jen proto, že žalobce nevyjádřil svůj požadavek právně bezchybně, je-li zřejmé, čeho chce dosáhnout. To znamená, že soud může výrok rozsudku formulovat odlišně od znění žalobního návrhu, musí však setrvat v mezích § 87 odst. 2 s. ř. s. a šetřit podstatu zásahu (srov. body [181] a [182] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2023 č. j. 9 As 116/2022-166, nebo bod [28] rozsudku kasačního soudu ze dne 27. 8. 2014 č. j. 2 As 35/2014-109). Žalobce v podané žalobě brojil právě proti žalovaným vyjádřenému důvodu nepřijetí jeho žádosti, který žalovaný uvedl ve vrácené žádosti (formuláři). Podstatou vymezeného zásahu je tak právě tento důvod. Formuloval-li soud deklaratorní výrok tak, aby odpovídal tomuto důvodu, jedná se o přípustnou úpravu.
32. Vzhledem ke shora uvedenému soud podle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že vrátil žalobci jeho žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně, byl nezákonný. Žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením této žádosti. K dalšímu postupu soud odkazuje zejména na bod [78] již citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Azs 174/2024.
33. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož měl žalobce ve věci úspěch, náleží mu náhrada nákladů řízení. Tyto náklady představují odměnu a náhradu hotových výdajů advokáta. Odměna náleží celkem za 2 úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) a za návrh ve věci samé (žalobu) (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za každý úkon právní služby náleží zástupkyni žalobce mimosmluvní odměna ve výši 4 620 Kč (§ 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu), která se zvyšuje o 450 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. K tomu se připočítává i sazba daně z přidané hodnoty. Celkem tedy činí náhrada nákladů řízení částku 12 270 Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit žalobci k rukám jeho zástupkyně do 30 dní od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je kasační stížnost přípustná (§ 102 s. ř. s.). Nepřípustná je však taková kasační stížnost, na niž dopadají výluky z přípustnosti stanovené v § 104 s. ř. s. Kasační stížnost se podává ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha dne 20. května 2026

Mgr. Iveta Postulková v. r.
samosoudkyně